

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobkyně: V. P.,
zastoupena zákonným zástupcem M.K., bytem O. – L., 17. l X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem 225 08 Praha 5, Křížová 25,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26.9.2016

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 26.9.2016 č. j. X se **zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě dne 8.11.2016 se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 26.7.2016 č. j. X, kterým jí byla zamítnuta žádost o invalidní důchod a uvedené rozhodnutí ČSSZ ze dne 26.7.2016 bylo potvrzeno.
2. Žalobkyně namítala, že její zdravotní stav odpovídá částečné invaliditě, poukázala na to, že dle zdravotnických posudků byla u ní diagnostikována mentální retardace – postižení lehkého stupně. Podotkla, že tento stav je dlouhodobý. Je v péči psychiatrické ambulance MUDr. M. W., který doporučil posouzení její svéprávnosti. Žalobkyně dále doplnila, že 29.8.2016 podstoupila testy ke zjištění IQ se závěrem IQ 65, což odůvodňuje uznání postižení uvedené v kap. V., položka 8b, vyhlášky č. 359/2009 Sb. Žalobkyně vyslovila přesvědčení, že v rámci tohoto rozmezí jí lze přiznat pokles pracovní schopnosti minimálně o 35 %. Má takové psychické potíže, pro které není schopna samostatně pracovat, pozornost je schopna udržet maximálně 1 hodinu. Po emočním vypětí musí užívat tlumící léky, po kterých je unavená a potřebuje jen spát. Má rovněž velké potíže hospodařit, manipulovat a nakládat s finančními prostředky. Z tohoto důvodu bylo také zahájeno řízení o omezení svéprávnosti u Okresního soudu v Karviné. Řízení je vedeno pod sp. zn. 42 Nc 3302/2017.
3. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 22.9.2016 vypracovaného pro účely řízení o námitkách. V posudkovém hodnocení dospěl posuzující lékař k závěru, že žalobkyně není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 30 %.
4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 26.7.2016 byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o důchodovém pojištění). Podkladem rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné ze dne 18.7.2016, podle něhož žalobkyně není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 30 %. V citovaném posudku o invaliditě ze dne 18.7.2016 se konstatuje, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. V., položce 8b, přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. Rozhodující příčinou je lehká mentální retardace s deprivací poruchou chování sociálního přizpůsobení. Posuzující lékařka uvedla, že žalobkyně je schopna výkonu soustavné výdělečné činnosti. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 26.9.2016 č. j. X tak, že námitky zamítla a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 26.7.2016 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku o invaliditě ze dne 22.9.2016, v němž lékař LPS ČSSZ učinil závěr, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je lehká mentální retardace. Zdravotní postižení lékař hodnotil dle kap. V., pol. 8b a míru poklesu pracovní schopnosti určil v rozsahu 30 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 4 vyhl. č. 359/2009 Sb., nemění. Uvedl rovněž, že zdravotní postižení není takového stupně a rozsahu, aby odůvodňovalo stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti, dovodil rovněž, že žalobkyně je schopna využít dosažené praktické znalosti, schopnost zaučít se je zachována, pracovní potenciál lze využít v oblasti jednoduchých psychicky nenáročných prací bez zvýšené osobní zodpovědnosti a

mimo riziko úrazu. Uzavřel, že zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neodpovídá žádnému stupni invalidity.

5. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 30.6.2017, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 26.9.2016 žalobkyně nebyla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Posudek obsahuje výčet lékařských podkladů, z nichž posudková komise vycházela, v diagnostickém souhrnu jsou uvedeny lehká mentální retardace, disharmonický vývoj osobnosti (emoční labilita, ztížená adaptabilita), deprivací porucha chování a sociálního přizpůsobení. Ve velmi stručném posudkovém zhodnocení, které z podstatné části obsahuje výtah z lékařských nálezů, posudková komise uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí je mentální subnorma až lehká mentální retardace s deprivací poruchou chování a sociálního přizpůsobení, která ji doprovází. Dle testů z 30.12.2015 jsou však i výrazné agravační tendence. Psychický stav je stabilní, bez ondulace. Žalobkyně plně orientovaná, psychomotorické tempo přiměřené, myšlení koherentní, bez floridní psychotické produkce. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je postižení uvedené v kap. V., položka 8b (postižení je spíše na rozhraní 8a až 8b). V rámci uvedeného rozmezí 30 až 45 % lze dle posudkové komise dle objektivního nálezu ve zdravotnické dokumentaci psychiatra hodnotit maximálně dolní hranici, tj. 30 %. Bez bližšího odůvodnění posudková komise uvedla, že k datu rozhodnutí nešlo o zdravotní postižení dle položky 8c a 8d.
6. Opatrovník žalobkyně u jednání soudu dne 26.9.2017 přednesl výhrady k výše uvedenému posudku PK MPSV ČR v Ostravě s tím, že žalobkyně považuje uvedený posudek za velmi strohý, neúplný. Opatrovník poznamenal, že žalobkyně je orientovaná místem a časem, ovšem její mentální postižení je takového charakteru, že nepochybně není schopna pracovat. Posudková komise MPSV ČR v Ostravě neposoudila zdravotní stav žalobkyně objektivně. U jednání žalobkyně navrhla důkaz výměnným listem – poukazem k odbornému vyšetření vystaveným MUDr. V. S., praktickým lékařem žalobkyně k tvrzení, že není schopna plného pracovního výkonu.
7. Z listiny vystavené dne 5.9.2017 praktickým lékařem MUDr. V. S. soud zjistil, že praktický lékař žalobkyně vystavil doporučení, aby žalobkyně t. č. ze zdravotních důvodů vykonávala pracovní činnost v ranních směnách v délce do 4 hodin denně.
8. Žalobkyně dále navrhla, aby soud provedl důkaz znaleckým posudkem zpracovaným v řízení vedeném u Okresního soudu v Karvině ve věci omezení její svéprávnosti MUDr. K.
9. I tomuto důkaznímu návrhu žalobkyně soud vyhověl.
10. Z listiny označené jako znalecký posudek zpracovaný pro účely řízení vedeného u Okresního soudu v Karvině ve věci sp. zn. 42 Nc 3302/2017, ze dne 13.10.2017 zpracovaný znalkyní MUDr. P. P., dříve K. soud zjistil, že u žalobkyně byla zjištěna duševní porucha, jedná se o trvalou duševní poruchu, diagnosticky jde o lehkou mentální retardaci s poruchami chování a afektivními poruchami, F70.1 dle Mezinárodní klasifikace nemocí. Při mentální retardaci je logické myšlení narušeno, je zvýšená sugestibilita, zneužitelnost a manipulovatelnost. Obecnými příznaky mentální retardace jsou zastavení vývoje intelektu vzhledem k věku a závislost. Postiženy kognitivní (poznávací) funkce – pozornost, intelekt

a motivace, ale i nekognitivní funkce jako emotivita, chování, orientace a řeč. Obecně se intelektová úroveň při lehké mentální retardaci pohybuje na úrovni 8 – 12 let věku. Tato duševní porucha je prognosticky nepříznivá, léčebně neovlivnitelná, nevyléčitelná. Tato duševní porucha vede ke snížení volných a rozpoznávacích schopností. Žalobkyně není schopna samostatně činit právní jednání hlavně v oblasti nakládání s financemi, majetkem a v oblasti uzavírání kupních a jim podobných smluv, také v jednání v úředních záležitostech. Je schopna právně jednat v běžných záležitostech každodenního života (běžné nákupy, přeprava hromadnou dopravou, běžná darování apod.). Není schopna pochopit smysl, účel, obsah a důsledky uzavření smluv a není schopna v této oblasti samostatně právně jednat. Omezeně je schopna pochopit smysl, obsah i důsledky uzavření pracovní smlouvy a je schopna samostatně jednat v pracovněprávních vztazích, pouze omezeně je schopna výdělečné činnosti. Není schopna činit podání a jednat s orgány veřejné správy a v té souvislosti si obstarávat sama své úřední záležitosti (vyřizování dávek, úředních dokladů, atp.).

11. V průběhu řízení žalobkyně i s ohledem na závěry uvedeného znaleckého posudku zpracovaného pro účely řízení vedeného u Okresního soudu v Karviné, navrhla, aby soud vyžádal srovnávací posudek, neboť posudek PK MPSV ČR v Ostravě je ve svých závěrech neúplný a nepřesvědčivý, je nepochybné, že lehkou mentální retardaci trpěla již ve věku blízkém věku mladistvých. Poukázala na to, že při dané diagnóze – lehké mentální retardaci, je intelektová úroveň dané osoby na úrovni 8 – 12 let věku.
12. Na návrh žalobkyně s ohledem na přednesené námitky a závěry MUDr. P., znalkyně v oboru zdravotnictví, vyplývající z výše citovaného důkazu, soud vyžádal srovnávací posudek od PK MPSV ČR v Hradci Králové.
13. Ze srovnávacího posudku PK MPSV ČR v Hradci Králové ze dne 17.8.2018 bylo zjištěno, že předsedkyní komise byla MUDr. M. C., další lékařkou MUDr. T. S. s odborností psychiatrie. Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, zjištění z lékařských nálezů a konstatování, že rozhodujícím zdravotním postižením je porucha osobnosti, disharmonický vývoj osobnosti (emoční labilita, ztížená adaptabilita). Dalšími zdravotními postiženími je lehká mentální retardace, deprivací porucha chování a sociálního přizpůsobení. Ostatní zdravotní postižení jsou posudkově méně významná. Dle závěru posudkové komise rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je z medicínského hlediska porucha osobnosti. Zdravotní postižení je uvedeno v kap. V., položka 7, písm. b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti na 40 %. Střední hranici procentního rozpětí posudková komise zvolila vzhledem k funkčnímu postižení při základní diagnóze a další posudkově významné skutečnosti, zohledněna byla i profese žalobkyně. Datum vzniku pro I. stupeň invalidity stanovila PK MPSV ČR v Hradci Králové psychiatrickým nálezem ze dne 14.1.2016, kterým je objektivizován duševní stav žalobkyně. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně celkově o 40 %, jedná se o invaliditu dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, tedy o invaliditu I. stupně. Další zdravotní postižení nezpůsobují samostatně větší pokles pracovní schopnosti, než rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dle § 5 citované vyhlášky je žalobkyně schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky především na duševní schopnosti, v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Z pracovního hlediska je omezena pro psychicky náročné pracovní zařazení, je schopna vykonávat

jednodušší fyzické úkony. U žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav v důsledku duševního onemocnění. Jedná se o duševní poruchu, poruchu osobnosti, disharmonický vývoj osobnosti, emoční labilitu, ztíženou adaptabilitu. Dále jde o lehkou mentální retardaci s poruchami chování a afektivními poruchami. U žalobkyně jsou postiženy kognitivní funkce, pozornost, intelekt a motivace, ale i nekognitivní funkce jako emotivita, chování, řeč. Tyto duševní poruchy vedou ke snížení volných a rozpoznávacích schopností.

14. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
15. Podle ust. § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně.
16. Krajský soud předně konstatuje, že posudek PK MPSV ČR v Ostravě nedostal nároku úplnosti a přesvědčivosti stran jejich posudkových závěrů ve vazbě na zjištění z podkladů – lékařských zpráv, z nichž tato posudková komise shodně jako posudková komise MPSV ČR v Hradci Králové, která zpracovávala srovnávací posudek, vycházela. Z podkladů, z nichž vycházela i posudková komise MPSV ČR v Ostravě přitom vyplývá, že se u žalobkyně dlouhodobě jedná o nepříznivý zdravotní stav v důsledku duševního onemocnění, konkrétně jde o duševní poruchu, poruchu osobnosti, disharmonický vývoj osobnosti, emoční labilitu, ztíženou adaptabilitu, dále jde o lehkou mentální retardaci s poruchami chování a afektivními poruchami, deprivací chování a sociálního přizpůsobení, intelekt byl zjištěn v pásmu LMR, IQ 65, myšlení je u žalobkyně stereotypní, málo pružné, jednoduché úkoly splní, nicméně je nutný dohled, v souvislosti s kognitivní úrovní je zvýšená míra sugestibility, což se následně může projevat i v souvislosti s pracovními úkony. Psychomotorické tempo je zpomalené, dysfunkční abstraktní myšlení, pracovní schopnost je adekvátní LMR. V rozporu se zjištěními z lékařských nálezů tak byly velmi kusé závěry PK MPSV ČR v Ostravě, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobkyně nebyla ani částečně invalidní, naprosto nepřesvědčivé a vzbuzovaly pochybnosti o jejich správnosti. V dalším průběhu řízení pak zjištění z listiny označené jako znalecký posudek zpracovaný pro účely řízení vedeného u Okresního soudu v Karvině ve věci posouzení svéprávnosti žalobkyně znalkyní MUDr. P. jen tyto pochybnosti prohloubily. Krajský soud proto přistoupil k tomu, že si vyžádal srovnávací posudek od PK MPSV ČR v Hradci Králové. Uvedený posudek je dle názoru soudu objektivní, úplný a přesvědčivý ve vazbě na zjištění z jednotlivých lékařských nálezů a výše uvedené listiny označené jako znalecký posudek. Srovnávací posudek nevzbuzuje pochybnosti o své úplnosti a správnosti. Z posudku je zřejmé, že zdravotní stav žalobkyně byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace, PK MPSV ČR v Hradci Králové vyšla z celé řady lékařských nálezů vztahujících se ke zdravotnímu stavu žalobkyně, jejichž rozhodné závěry citovala. Závěry srovnávacího posudku se nejeví zjevně nelogické či svévolné, naopak je soud hodnotí jako přesvědčivé a dostatečné pro přijatý závěr. Je třeba zdůraznit, že odborné posudkové závěry nepodléhají hodnocení soudu z hlediska jejich správnosti, neboť k tomu soudci nemají odborné lékařské znalosti. Srovnávací posudek PK MPSV ČR v Hradci Králové soud považuje za úplný a přesvědčivý, a soud proto neměl pochybnosti o objektivitě závěrů uvedené posudkové komise. Proto soud vycházel ze srovnávacího posudku PK MPSV ČR v Hradci Králové, která konstatovala, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož

rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je porucha osobnosti, kteréžto zdravotní postižení je uvedeno v kap. V., položka 7, písmeno b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 40 % a datum vzniku I. stupně invalidity stanovila dnem 14.1.2016 psychiatrickým nálezem, kterým byl objektivizován duševní stav žalobkyně. Posudková komise dospěla k závěru, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pracovní schopnost žalobkyně poklesla celkově o 40 % a jedná se tak o invaliditu I. stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění.

17. S ohledem na shora uvedené v dané věci tedy došlo k vadě v řízení před správním orgánem, kterou soud spatřuje v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, pro kterou soud v souladu s § 78 odst. 1 s.ř.s. přezkoumávané rozhodnutí žalované ze dne 26.9.2016 zrušil, neboť žalovaná vycházela při svém rozhodnutí z nesprávných posudkových závěrů, což mělo za následek i nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně a v důsledku toho také nesprávné posouzení zákonných podmínek invalidity a jejího počátku, čehož se žalobkyně dovolávala.
18. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšná žalobkyně se náhrady nákladů řízení výslovně vzdala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 26.09.2018

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje

